

Съобщение за пресата

Люксембург, 31 януари 2022 г.

Политиките на ЕС за енергийно данъчно облагане не съответстват на целите му в областта на климата

Енергийното данъчно облагане може да подпомогне усилията за борба с изменението на климата, но настоящите данъчни равнища не отразяват степента на замърсяване от различните енергийни източници. Публикуваният днес преглед на Европейската сметна палата разглежда въпроса как енергийното данъчно облагане, ценообразуването на въглеродните емисии и субсидиите за енергия допринасят за постигането на целите на ЕС в областта на климата. Въпреки че субсидиите за енергия от възобновяеми източници са нараснали почти четири пъти в периода 2008—2019 г., субсидиите за изкопаеми горива са останали относително непроменени през последното десетилетие въпреки ангажиментите на Комисията и някои държави членки за постепенното им премахване. Одиторите очертават предизвикателствата, пред които са изправени политиките: осигуряване на последователност в енергийното данъчно облагане за отделните сектори и енергийни носители; намаляване на субсидиите за изкопаеми горива и съгласуване на целите в областта на климата със социалните нужди.

„Енергийното данъчно облагане, ценообразуването на въглеродните емисии и субсидиите за енергия са важни инструменти за постигане на целите в областта на климата. Считаме, че основното предизвикателство е да се засилят връзките между регулаторните и финансовите мерки и да се намери правилният баланс между тях“, заяви Виорел Щефан, членът на Европейската сметна палата, отговорен за изготвянето на прегледа. *„Настоящият преглед има за цел да допринесе за дискусиата относно цените на енергията и измененията на климата, и по-специално за предстоящия дебат, свързан с предложеното изменение на Директивата на ЕС за енергийното данъчно облагане.“*

Като част от Европейския зелен пакт — стратегия, съгласно която ЕС следва да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г., Комисията планира да приведе енергийното данъчно облагане в съответствие с целите в областта на климата. Европейският съюз е изправен пред няколко предизвикателства при преразглеждането на законодателството за енергийно данъчно облагане, което изисква единодушното съгласие на Съвета.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на прегледа, изготвен от Европейската сметна палата. Пълният текст на документа е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Едно от тези предизвикателства е да се осигури последователност на мерките в целия ЕС и в секторите и енергийните носители, които преди това са били третирани по-благоприятно. Съгласно приложимата понастоящем Директива за енергийно данъчно облагане, по-замърсяващите източници на енергия могат да се ползват от данъчни предимства в сравнение с по-ефективните от гледна точка на емисиите на въглерод източници на енергия — въглищата се облагат с по-нисък данък от природния газ, а някои изкопаеми горива се облагат значително по-малко от електроенергията. Освен това, докато по-голямата част от държавите членки налагат високи данъци върху горивата, няколко други поддържат данъците на нива, близки до минималните равнища, установени в Директивата, а това може да наруши функционирането на вътрешния пазар. Ниските цени на въглеродните емисии и ниските данъци върху енергията от изкопаеми горива увеличават относителната цена на по-екологичните технологии и забавят енергийния преход.

Одиторите отбелязват, че енергийните субсидии могат да се използват за преминаване към икономика с по-нисък въглероден интензитет, но субсидиите за изкопаеми горива възпрепятстват ефикасния енергиен преход. Субсидиите на държавите членки за изкопаеми горива възлизат общо на над 55 млрд. евро годишно, а петнадесет държави членки изразходват повече средства за субсидии за изкопаеми горива, отколкото за субсидии за възобновяема енергия. Поетапното премахване на субсидиите за изкопаеми горива до 2025 г., за което ЕС и неговите държави членки са поели ангажимент, представлява изпълнен с предизвикателства социален и икономически преход. По-специално, усещането за несправедливо отношение към някои групи или сектори може да доведе до съпротива срещу прехода към по-екологична икономика. Въздействието на енергийното данъчно облагане върху домакинствата също може да бъде значително и да доведе до противопоставяне срещу данъците върху енергията. Сумите, които домакинствата изразходват за енергия (както за отопление, така и за транспорт), варират значително: в някои случаи, като например най-бедните домакинства в Чехия и Словакия, техният дял може да бъде над 20 % от доходите им. За да се облекчи рискът от отхвърляне на данъчните реформи, одиторите посочват препоръките, отправени от няколко международни организации, като например намаляване на други данъци и прилагане на мерки за преразпределение, като същевременно се осигури по-голяма прозрачност и комуникация относно причините за реформите.

През юли 2021 г., като част от законодателния пакет „Подготвени за цел 55“ (набор от предложения, които имат за цел да помогнат на ЕС да намали емисиите на парникови газове с 55 % до 2030 г.), Комисията публикува предложение за преразглеждане на Директивата за енергийното данъчно облагане. В него все още се позволява на държавите членки да намаляват данъчните ставки за енергията за някои сектори по причини, свързани с екологията, енергийната ефективност и енергийната бедност. Законодателният пакет също така включва предложение за включване в обхвата на Схемата за търговия с емисии и на сектора на морския транспорт и въвежда отделна такава схема за пътният транспорт и сградите. Съгласно прилаганата понастоящем система, безплатните квоти за търговия с емисии позволяват на някои участници на пазара да не плащат за част от своите емисии на CO₂. Към постепенното премахване на безплатните квоти, свързани с риск от изместване на въглеродни емисии (увеличение на емисиите на парникови газове в резултат на преместване на производства към държави с по-малки ограничения по отношение на емисиите) се предлага и постепенно въвеждане на механизъм за корекция на въглеродните емисии на границите. Този нов механизъм има за цел да определи цена на въглеродните емисии, свързани с вноса на определени стоки. Одиторите отбелязват също, че при обсъждането на тези предложения следва да се вземат предвид както целите в областта на климата, така и социалното отражение на мерките.

Обща информация

Настоящият документ не е одитен доклад, а преглед, при който е използвана предишна работа на Европейската сметна палата (ЕСП) в областта на енергетиката, изменението на климата и данъчното облагане, както и публично достъпна информация и материали, специално събрани за тази цел.

Анализът обхваща периода от 2008 г. до юли 2021 г. ЕСП взе предвид допълнителните данни, налични след юли 2021 г., относно цените на разрешителните за емисии на парникови газове (до 30 ноември 2021 г.) и енергийните субсидии (данни от октомври 2021 г.).

Прегледът на Европейската сметна палата „Енергийно данъчно облагане, ценообразуване на въглеродните емисии и енергийни субсидии“ е публикуван на [уебсайта на ЕСП](#).

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti — claudia.spiti@eca.europa.eu — Тел. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — Тел. (+352) 691 551 502